

ТЕСТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

јун 2007.

Шифра кандидата: _____

1. Који дијалекат чини основицу српског књижевног језика: 1 поен
 - а) екавског изговора шумадијско-војвођански (дијалекат)
 - б) ијекавског изговора источнохерцеговачки (дијалекат)

2. Подвучите језике који припадају западнословенској групи језика: 1 поен

румунски, словеначки, украјински, чешки, пољски, белоруски, турски.

3. Напишите ко је први на српски језик превео *Нови завјет* и које године: 1 поен

Вук (Стефановић) Караџић, 1847.

4. Какви су према начину артикулације (изговора) сугласници *П, Б, Т, Д, К, Г*? 1 поен

експлозивни (праскави)

5. Заокружите безвучне сугласнике у стиху: 1 поен

*С т а в и х з е џ а у т о р б а к
н а п о ж у р и х с в о ј о ј к у ћ и.*

6. Које су две гласовне промене извршене у облику речи *момци*? 1 поен

непостојано а и сибиларизација

7. Напишите у коме падежу и броју се налазе подвучене именице у реченици: 1 поен

Свирале расту на врби крај реке.

 - а) *свирале* – падеж: номинатив број: множина
 - б) *врби* – падеж: локатив број: једнина
 - в) *реке* – падеж: генитив број: једнина

8. Разврстајте следеће придеве према значењу: *синовљев* (сат), *прошлогодишњи* (доходак), *модро* (небо), *Иванова* (корита), *данашњи* (хлеб), *кристална* (ваза), *насмејана* (девојка): 1 поен
- а) описни: *модро, насмејана*
б) присвојни: *синовљев, Иванова*
в) градивни: *кристална*
г) временски: *прошлогодишњи, данашњи*
9. Према основном броју *пет* одредите: 1 поен
- а) редни број: *пети (нета, нето)*
б) збирни број: *петоро (петеро)*
в) бројну именицу (која означава пет мушкараца): *петорица*
10. Реч *лудост* је: 1 поен
- а) проста б) сложена **в) изведена**
(Заокружите слово испред тачног одговора.)
11. Подвуците зависну реченицу и одредите њену врсту према значењу у следећем примеру: 1 поен
- А кад је стало да се мрачи, млади Турчин и фра Петар су вечерали заједно.*
врста: *временска (темпорална)*
12. Подвуците неправи објекат у следећој реченици: 1 поен
- Карађоз је вазда зазирао *од политичких окривљеника.**
13. Издвојте копулу и именски део предиката у реченици: 1 поен
- Мајка му је била чувена грчка лепотица.*
копула: *је била*
именски део предиката (предикатив): *чувена грчка лепотица*
14. Фразеологизам *врана врани очи не вади значи*: 1 поен
- а) животиње исте врсте не нападају се међусобно
б) рђави људи неће једни против других
в) не треба нико никога да оставља без очију
(Заокружите слово испред тачног одговора.)
15. Напишите правилно (поштујући правописна правила) писаним словима следећу реченицу: 1 поен
- СРПСКА КЊИЖЕВНА ЗАДРУГА ИЗ БЕОГРАДА ОБЈАВИЛА ЈЕ НЕ ВЕЛИКУ КЊИГУ ПРИЧЕ ЗА ДЕЦУ ЈОВАНА ЈОВАНОВИЋА ЗМАЈА ОСНИВАЧА И ПРВОГ ПОДПРЕТСЕДНИКА С.К.З.*
Српска књижевна задруга из Београда објавила је невелику књигу „Приче за децу“ Јована Јовановића Змаја, оснивача и првог потпредседника СКЗ (СКЗ-а).
16. **Константин Филозоф** (упишите име) је био један од најученијих људи свога доба: бавио се књижевношћу, филозофијом и хришћанским учењем. Рођен у Бугарској, прелази на двор српског великаша у Београд и помаже отварање преписивачке школе у Манасији. По смрти тадашњег српског владара пише о њему житије у којем се налази и запис о смрти Марка Краљевића и подаци о Косовском 1 поен

боју. Назив овог житија је Житије деспота Стефана Лазаревића, а настало је у XV веку.

17. Заокружите слово испред исказа у ком је употребљена *метонимија*: 1 поен
- а) Моја трема је велика као зграда Београђанке.
б) Вежбали смо море задатака за пријемни испит.
в) Цео град изашао је да поздрави наше тенисере.
г) Тениске лоптице љутито су одскакале по терену.
18. Подвуците имена писаца који пишу *српскословенским* језиком: 1 поен
- монахиња Јефимија, Васко Попа, Захарије Орфелин,
Милован Глишић, Теодосије, Вук С. Караџић, деспот Стефан Лазаревић,
Јаков Игњатовић, Ђуро Даничић.
19. Поређајте по реду народне епске песме, почевши од најстаријих догађаја који се певају: 1 поен
1. <i>Бој на Мишару</i>	<u>2. Урош и Мрњавчевићи</u>
2. <i>Урош и Мрњавчевићи</i>	<u>5. Кнежева вечера</u>
3. <i>Ропство Јанковић Стојана</i>	<u>4. Диоба Јакишића</u>
4. <i>Диоба Јакишића</i>	<u>3. Ропство Јанковић Стојана</u>
5. <i>Кнежева вечера</i>	<u>1. Бој на Мишару</u>
20. Своје песничко дело од укупно сто певања аутор је засновао на симболици броја три. У њему песник пролази кроз различите светове у којима бораве праведници и грешници, савременици и митски ликови. Кроз прве две целине његов водич је *Вергилије*, а кроз трећу вољена Беатриче (име лика). Реч је о делу Божанствена комедија, чији је аутор Данте (Алигијери). 1 поен
21. Допуните следеће тврдње: 1 поен
- а) Песнички облик који се састоји од два катрена и две терцине, и садржи укупно четрнаест стихова називамо сонет.
б) Стих који називамо *александринац* има 12 (дванаест) слогова.
22. *Симплоха* је стилска фигура у којој се: 1 поен
- а) врши пренос значења по логичкој вези
б) врши набрајање појмова без везника
в) врши опонашање гласова и звукова из природе
г) врши понављање речи на почетку и крају стиха
(Заокружите слово испред тачног одговора.)
23. Упишите назив романа и име писца на основу његовог *главног* лика: 1 поен
- Шамика: Вечити младожења, Јаков Игњатовић
Вук Исакович: Сеобе, Милош Црњански
Јозеф К.: Процес, Франц Кафка
24. Мерсо (име књижевног лика) је наоко равнодушан према смрти своје мајке и убија Арапина зато што га је сунце заслепило. На суђењу изазива гнушање своје околине и нада се да ће га људи дочекати повицима мржње на погубљењу. Он је главни лик романа Странац, писца Албера Камија (Албер Ками) (име и презиме). 1 поен

25. Најстарија филолошка расправа о научној вредности словенске азбуке зове се **1 поен**
Слово о писменах (Слово о писменима) (назив дела).
 Аутор овог дела је Црноризац (Монах) Храбар.
26. *Богами, ја не знам шта су ти јадни капетани толико натрунили тим људима што пишу у новине и књиге! Ама нека когод замочи перо, ту ти одмах потегне капетана: та не знам – у црвеним јеменијама с репићима; те тур му до земље; те прекрстио ноге и на синаџету па пуши из чибука; те – узима мито (...) Што се не би написао какав леп капетан?! Ето, на пример, знам ја једног веома финог и лепог капетана.* **1 поен**
 У делу из којег је цитирани одломак, писац Милован Глишић (име и презиме) даје песимистичну слику села у којем влада корупција и где су против сељака и државна и црквена власт. Символ корупције, глава шећера (наведите га), истовремено је и насловни мотив дела. Како се зове капетан који се „хвали“ у наведеном одломку Максим Сармашевић (наведите његово име и презиме).
27. Заокружите слово испред оних дела која припадају *епском* књижевном роду: **1 поен**
 а) Илијада
 б) Чича Горио
 в) *Кир Јања*
 г) Поварета
 д) *На Липару*
 ђ) *Антигона*
28. *Ја сам газио у крви до колена,
 И немам више снова.
 Сестра ми се продала
 И мајци су ми посекли седе косе.
 И ја у овом мутном мору блуда и кала
 Не тражим плена* **1 поен**
 Наведени стихови су из песме Човек пева после рата (назив песме), аутора Душана Васиљева (име и презиме).
 Песма припада епохи авангарде (међуратне књижевности, експресионизма).
29. Уз наведене називе збирки песама допишите имена и презимена њихових аутора: **1 поен**

<i>Цвеће зла</i>	<u>Шарл Бодлер</u>
<i>Утопљене душе</i>	<u>Владислав Петковић – Дис</u>
<i>Камена успаванка</i>	<u>Стеван Раичковић</u>
<i>Кора</i>	<u>Васко Попа</u>
30. За време боравка у тамници, јунак овог дела сетио се свога завичаја из којег су га као дете одвели и решио да у њему направи нешто по чему ће бити запамћен. Иако из тамнице излази моћнији него икад, он није задовољан. За њега приповедач каже да је умро пре своје смрти. Животна девиза овог лика је „У ћутању је сигурност“. **1 поен**
 Назив дела је: Мост на Жени.
 Писац дела је: Иво Андрић.
 Јунак о ком се у наведеном одломку говори је: везир Јусуф.